

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY DRÓG
i MOSTÓW Sp. z o.o.
ul. Kolejowa 28
05 – 300 Mińsk Mazowiecki

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA 2019

Zatwierdzone do zweryfikowania i udostępniania

Dyrektor Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.

Mińsk Mazowiecki, 2020 r.

Spis treści

1. Ogólne informacje o działalności spółki	3
1.1. Opis przedsiębiorstwa.....	3
1.2. Misja i polityka PBDiM Sp. z o.o.....	4
1.3. Schemat organizacyjny spółki.....	5
1.4. Jednostki produkcyjne.....	6
1.5. Charakterystyka działalności	7
1.5.1. Produkcja mieszanki mineralno-asfaltowej.....	9
1.5.2. Produkcja betonów	11
1.5.3. Kopalnie kruszyw naturalnych.....	11
1.5.4. Główne zadania produkcyjne.....	11
1.5.5. Budowa dróg.....	12
2. System Zarządzania Środowiskowego	13
2.1. Certyfikaty.....	14
2.2. Aspekty środowiskowe	16
2.3. Cele i zadania środowiskowe	17
3. Oddziaływanie przedsiębiorstwa na środowisko naturalne	20
3.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza.....	20
3.1.1. Emisja z produkcji mma	20
3.1.2. Emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw w procesie budowlanym	28
3.2. Wykorzystanie surowców naturalnych	28
3.3. Emisja hałasu	31
3.4. Gospodarka odpadami.....	32
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa	34
3.6. Gleba i bioróżnorodność biologiczna.....	36
4. Zgodność z wymaganiami prawnymi	37

1. Ogólne informacje o działalności spółki

1.1. Opis przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim to firma o ponad dziesięcioletniej tradycji i doświadczeniu w budowie, modernizacji i utrzymaniu dróg kołowych i mostów. W tym czasie przedsiębiorstwo przechodziło wiele przekształceń i reorganizacji. Od początku istnienia zagadnienia ochrony środowiska były traktowane na równi ze strategią rozwoju firmy. Na bieżąco wdrażane były wymagania prawne pozwalające na emitowanie zanieczyszczeń do powietrza, pobór wód z ujęć własnych, odprowadzanie ścieków, gospodarowanie odpadami, systematycznie modernizowano park maszynowy i transportowy oraz zakupywano i uruchamiano nowoczesne wytwórnie mas bitumicznych.

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.

Siedziba firmy

ul. Kolejowa 28, 05 – 300 Mińsk Mazowiecki

Sekretariat

tel. (25) 758-42-26 , e-mail: pbdim@pbdim.com.pl

fax (25) 758-28-59

Przedsiębiorstwem Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. kieruje zarząd w składzie:

Dyrektor

– *Mariusz Serżysko*

Zastępca Dyrektora ds. finansowych

– *Ewa Werengowska*

Więcej informacji dotyczących przedsiębiorstwa oraz dane kontaktowe są dostępne na stronie internetowej pod adresem www.pbdim.com.pl.

1.2. Misja i polityka PBDiM Sp. z o.o.

Strategicznym celem naszej firmy jest:

*efektywna i odpowiedzialna realizacja inwestycji
z należytą dbałością o jakość, bezpieczeństwo i higienę pracy, bezpieczeństwo informacji
i termin wykonania z poszanowaniem środowiska naturalnego*

Cel ten realizujemy przez:

- Precyzyjne planowanie, organizowanie i bezbłędne wykonywanie każdego zadania.
- Stosowanie pełnowartościowych materiałów z odzysku w procesie produkcji oraz technologii recyklingu nawierzchni.
- Stosowanie dostaw w systemie „just in time”.
- Stosowanie spójnej polityki energetycznej i surowcowej.
- Wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami dobrej praktyki profesjonalnej, metod badawczych i wymagań klienta.
- Rozwój nowych rynków.
- Rozwój nowych wyrobów i usług.
- Prowadzenie analizy ryzyk mających wpływ na osiągnięcie określonych celów oraz w celu sprawdzenia, czy funkcjonujące procesy nie generują niepożądanych skutków.
- Informowanie kooperantów o przyjętych zasadach ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy i zobowiązanie do ich przestrzegania.
- Dążenie do pełnej satysfakcji stron zainteresowanych, poprzez identyfikację, zrozumienie i spełnienie ich potrzeb i oczekiwań.
- Zapewnienie zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi.
- Prowadzenie robót w sposób zapobiegający powstawaniu zanieczyszczeń oraz pozwalający maksymalnie zredukować emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanych odpadów i hałasu.
- Zaangażowanie wszystkich pracowników na rzecz realizowanej usługi i wyrobu dla klienta, poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie oraz minimalizację tam gdzie jest to możliwe korzystania z zasobów środowiska.
- Dążenie do podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz stałej poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym.
- Dążenie do zapewnienia odpowiedniego poziomu i stałej poprawy bezpieczeństwa informacji.

Zarząd Spółki zapewnia niezbędne zasoby do prawidłowego funkcjonowania zintegrowanego systemu zarządzania oraz zobowiązuje się do jego ciągłej poprawy i doskonalenia, w celu poprawy środowiskowych efektów działalności, a także aktualizowania aspektów środowiskowych i podejmowania dialogu ze społeczeństwem w zakresie oddziaływania firmy na środowisko. Niniejsza Polityka jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych w internecie pod adresem www.pbdim.com.pl oraz w publikowanych deklaracjach środowiskowych.

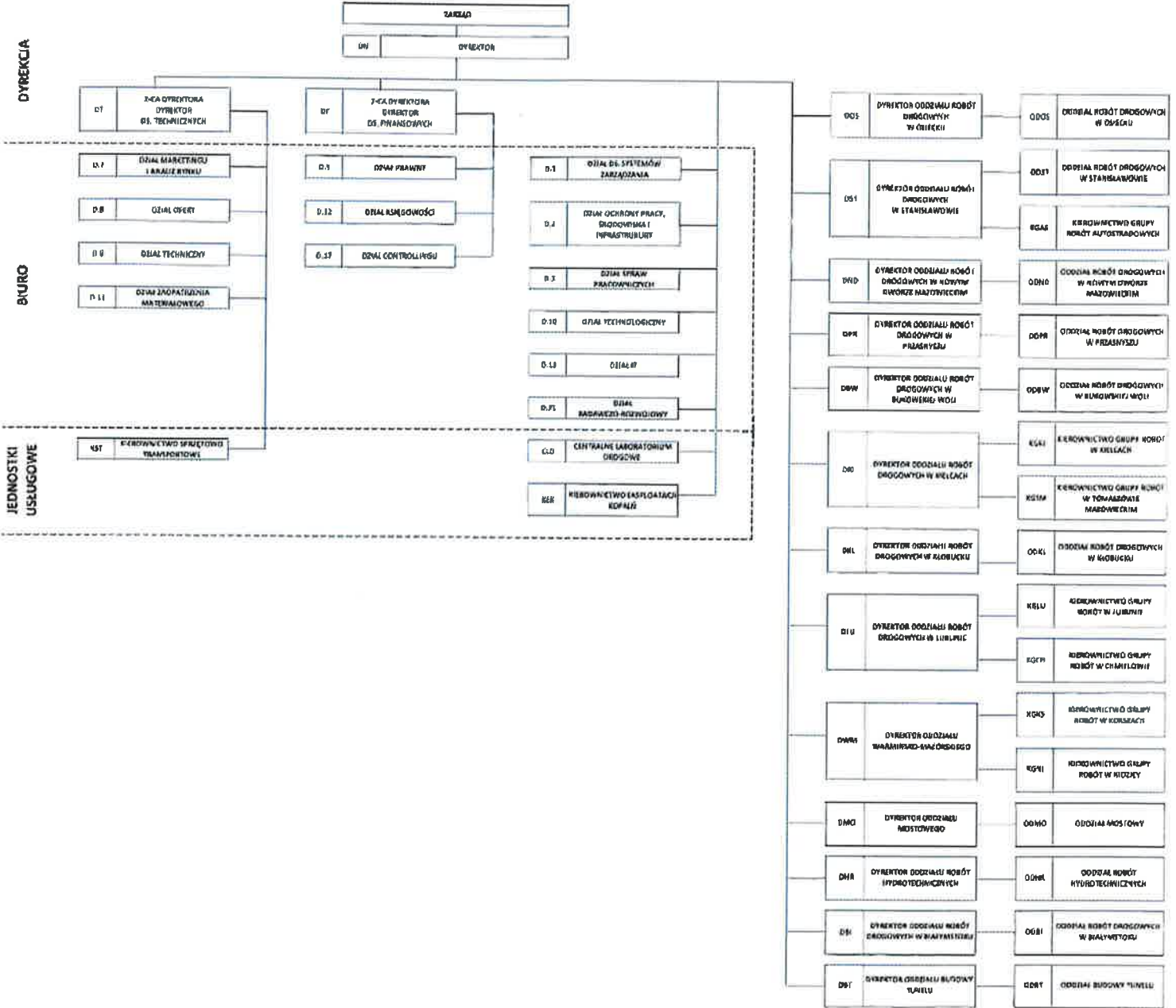
Zarząd Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.

Mińsk Mazowiecki, 07.10.2019 r.

1.3. Schemat organizacyjny spółki

Załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu PBDM sp. z o.o. nr 30/2018

Schemat organizacyjny Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. obowiązujący od dnia 01.01.2020 r.

1.4. Jednostki produkcyjne

Produkcja mieszanki mineralno-asfaltowej prowadzona jest w bazach produkcyjnych następujących jednostek organizacyjnych:

- ORD w Stanisławowie przy ul. Polnej 57,
- ORD w Nowym Dworze Mazowieckim przy ul. Przemysłowej 1,
- ORD w Osiecku przy ul. Kolejowej 1,
- KGR w Lublinie przy ul. Mełgiewskiej 38 B,
- KGR w Korszach w msc. Podlechy 19b,
- KGR w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Suchej wjazd od ul. Spalskiej 106,
- KGR w Chmielowie przy ul. Strefowej 20,
- ORD w Przasnyszu w msc. Osówek Szlachecki,
- ORD w Bukowskiej Woli w msc. Bukowska Wola 90,
- KGR w Nidzicy w msc. Rozdroże 5b.

Mieszanki mineralno-bitumiczne wytwarzane są w nowoczesnych wytwórniach: AMMANN - 120 Mg/h AMMANN - 160 Mg/h, AMMANN - 200 Mg/h, BENNINGHOVEN - 160/240 Mg/h, BENNINGHOVEN - 240 Mg/h.

Lokalizacja wytwórni mas bitumicznych

Wszystkie ww. wytwórnie mas bitumicznych spełniają rygorystyczne warunki z zakresu ochrony środowiska oraz należą do najnowocześniejszych tego typu instalacji w Polsce.

1.5. Charakterystyka działalności

W ramach podstawowej działalności, podlegającej ocenie EMAS, Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. Mińsk Mazowiecki zajmuje się produkcją mieszanki mineralno-asfaltowej i betonowej oraz wykonuje zadania obejmujące budowę, modernizację i remont dróg (w tym dróg tymczasowych i objazdów), ulic, mostów i lotnisk. Adresy jednostek produkcyjnych, w których prowadzona jest produkcja mieszanek mineralno-asfaltowych oraz betonów wymieniono w punkcie 1.4. deklaracji.

Poza podstawową działalnością wykraczającą poza granice EMAS można wskazać:

- przetwarzanie odpadów pochodzących między innymi z budowy i remontów dróg, w tym również przetwarzanie odpadów polegające na wypełnieniu terenu niekorzystnie przekształconego;
- bieżące utrzymanie dróg;
- prowadzenie ruchu górniczego we własnych odkrywkowych zakładach górniczych.

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. świadczy także usługi dodatkowe, jak:

- badania laboratoryjne mieszanek mineralno-asfaltowych oraz betonowych – Centralne Laboratorium Drogowe,

- wynajem sprzętu do robót drogowo-inżynierskich oraz specjalistycznych środków transportu,

- bezinwazyjne usuwanie mlecza z nawierzchni betonowej – system PeelJet.

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. produkuje ekologiczne mieszanki mineralno-asfaltowe na ciepło tzw. „warm mix asphalt”. Użyta technologia ich produkcji jest przyjazna środowisku dzięki zmniejszeniu zużycia energii i emisji szkodliwych związków, poprzez obniżenie temperatury produkcji oraz wbudowania i zagęszczenia gotowej już mieszanki mineralno-asfaltowej. Ekologiczne mieszanki produkowane są na nowoczesnej wytwórni mas bitumicznych BENNINGHOVEN TBA 3000U-C o wydajności 240Mg/h zlokalizowanej w Osiecku.

Spółka posiada również Recyklery WR 2500 S i WR 2000, dzięki którym możliwe jest wykonywanie remontów nawierzchni metodą recyklingu na zimno. Technologia ta pozwala na minimalizację kosztów związanych z modernizacją, maksymalne wykorzystanie materiałów miejscowych, a tym samym bezodpadową i nieuciążliwą dla środowiska przebudowę konstrukcji nawierzchni.

Budowa dróg jest ściśle oparta na wymaganiach klienta określonych w dokumentacji technicznej i projektowej. Dokumentacje te określają i precyzują dokładnie technologię budowy: przebieg drogi i jej szerokość, rodzaj materiałów, jaki ma być wykorzystany w realizacji inwestycji, grubość poszczególnych warstw, zadrzewienie, oznakowanie, itd. Kontrakty realizowane na zasadzie projektuj i buduj przygotowywane i realizowane są na podstawie Planu Funkcjonalno – Użytkowego, który określa wstępne i użytkowe wymagania klienta.

1.5.1. Produkcja mieszanki mineralno-asfaltowej

Produkowana mieszanka mineralno-asfaltowa wykorzystywana jest do wykonywania warstw nośnych dróg kołowych, ciągów pieszych, parkingów, nawierzchni boisk, lotnisk i składają się z:

- asfaltu,
- kruszywa,
- wypełniaczy (mączka wapienna, pyły),
- w zależności od rodzaju mieszanki – środki modyfikujące i adhezyjne.

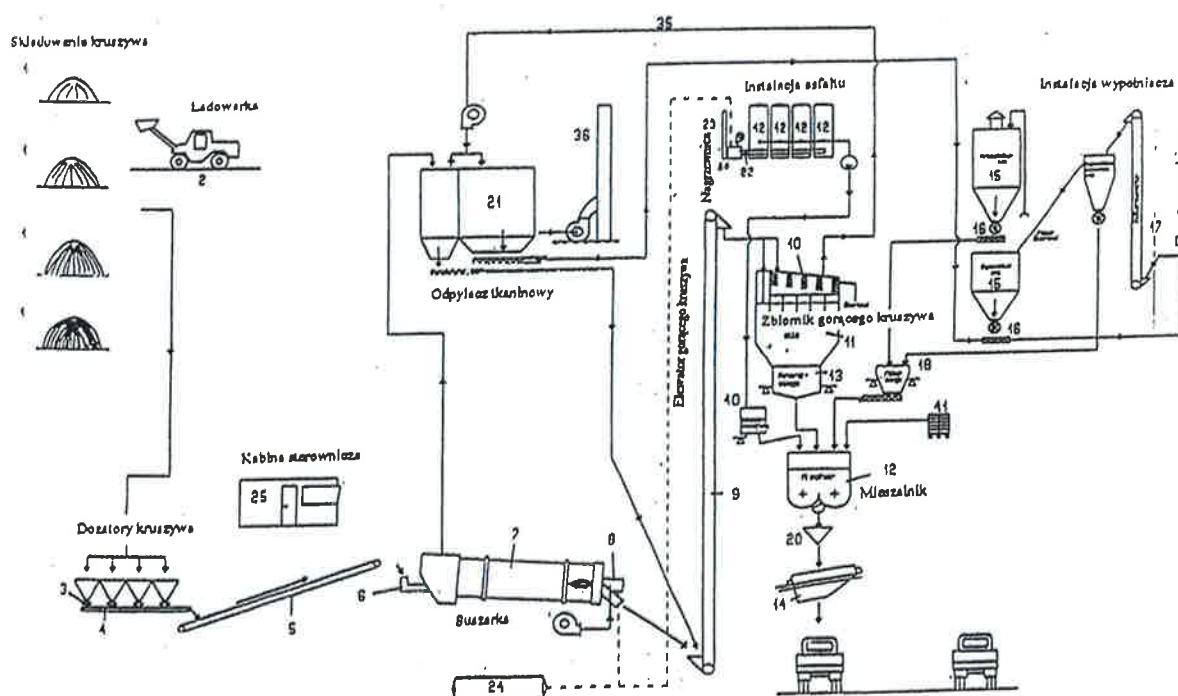
Produkcja mieszanki odbywa się w wytwórniach (otaczarkach), w których niezbędne do produkcji są media – energia elektryczna oraz olej opałowy, gaz ziemny lub pył węgla brunatnego.

Przed przystąpieniem do suszenia kruszyw następuje nagrzewanie asfaltu w zbiornikach. Źródłem ciepła potrzebnego do nagrzania asfaltu jest nagrzewnica z palnikiem lub grzałka elektryczna. Ze składowiska kruszywo dostarczane jest ładowarką do dozatora, skąd dalej podawane jest transporterami taśmowymi do zasobnika, a następnie kierowane jest do obrotowego bębna suszarki. Suszenie kruszywa odbywa się przy pomocy gorących spalin powstających ze spalania oleju opałowego, gazu lub pyłu węglowego. Zanieczyszczenia z suszarni i otaczarki oczyszczane są w instalacji odpylającej. Pyły wytracone w instalacji odpylającej kierowane są w sposób ciągły do zbiornika magazynowego, skąd okresowo w zależności od rodzaju produkowanej masy są dodawane jako wypełniacz. Po osuszeniu w suszarce kruszywo kierowane jest do sortownika gdzie jest segregowane na poszczególne frakcje, a dalej dozowane do mieszalnika otaczarki.

W otaczarce następuje dokładne wymieszanie kruszywa z wypełniaczami i asfaltem. Gotowy produkt kierowany jest do zasobnika masy gotowej skąd podawany jest na skrzynie ładunkowe samochodów ciężarowych.

Rysunek 1. Schemat instalacji do produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej

Rysunek 2. Schemat produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej

1. hałdy kruszywa	11. zbiornik gorącego kruszywa	18. waga dla wypełniacza i pyłów	25. kabina sterownicza
2. transport kruszywa	12. mieszalnik	19. zbiornik gotowej masy	35. podawanie odsysanego powietrza i pary wodnej
3. dozowanie kruszywa	13. waga	20. pojazdy transportujące gotową masę	36. komin otaczarki
4. przełożnik zbiorczy	14. wózek transportujący	21. odpylacz tkaninowy	40. dozownik asfaltu
5. przełożnik podający	15. zbiorniki składowania wypełniacza i pyłów	22. pompa olejowa	41. dozownik dodatków do mieszalnika
6. urządzenia podające	16. przełożnik ślimakowy	23. nagrzewnica	42. zbiorniki asfaltu
7. suszarka	17. elewator wypełniacza	24. zbiornik oleju	
8. palnik olejowy/gazowy			
9. elewator kruszywa			
10. mieszalnik			

1.5.2. Produkcja betonów

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. produkuje także betony służące głównie jako podbudowy. Podstawowymi składnikami betonów jest cement, pospółka (piasek), kruszywo oraz woda. W 2019 r. nie prowadzono produkcji betonu w węźle betoniarskim oraz produkcji w mobilnej wytwórni mieszanek KMA 200.

1.5.3. Kopalnie kruszyw naturalnych

Spółka posiada następujące koncesje na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złóż, wydane na podstawie prawa geologicznego i górniczego:

- Góry XIX,
- Olszewice III – pole A,
- Olszewice IV.

W 2019 r. Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. nie prowadziło wydobywania. Natomiast w poprzednim roku wydobywanie było prowadzone tylko w jednym zakładzie górnicy – Góry XIX w ilości 1100 ton.

Działalność ta ze względu na mały udział, jest działalnością marginalną w stosunku do podstawowej działalności firmy.

1.5.4. Główne zadania produkcyjne

W 2019 roku Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. wyprodukowało 477 488,77 Mg mieszanki mineralno-asfaltowej.

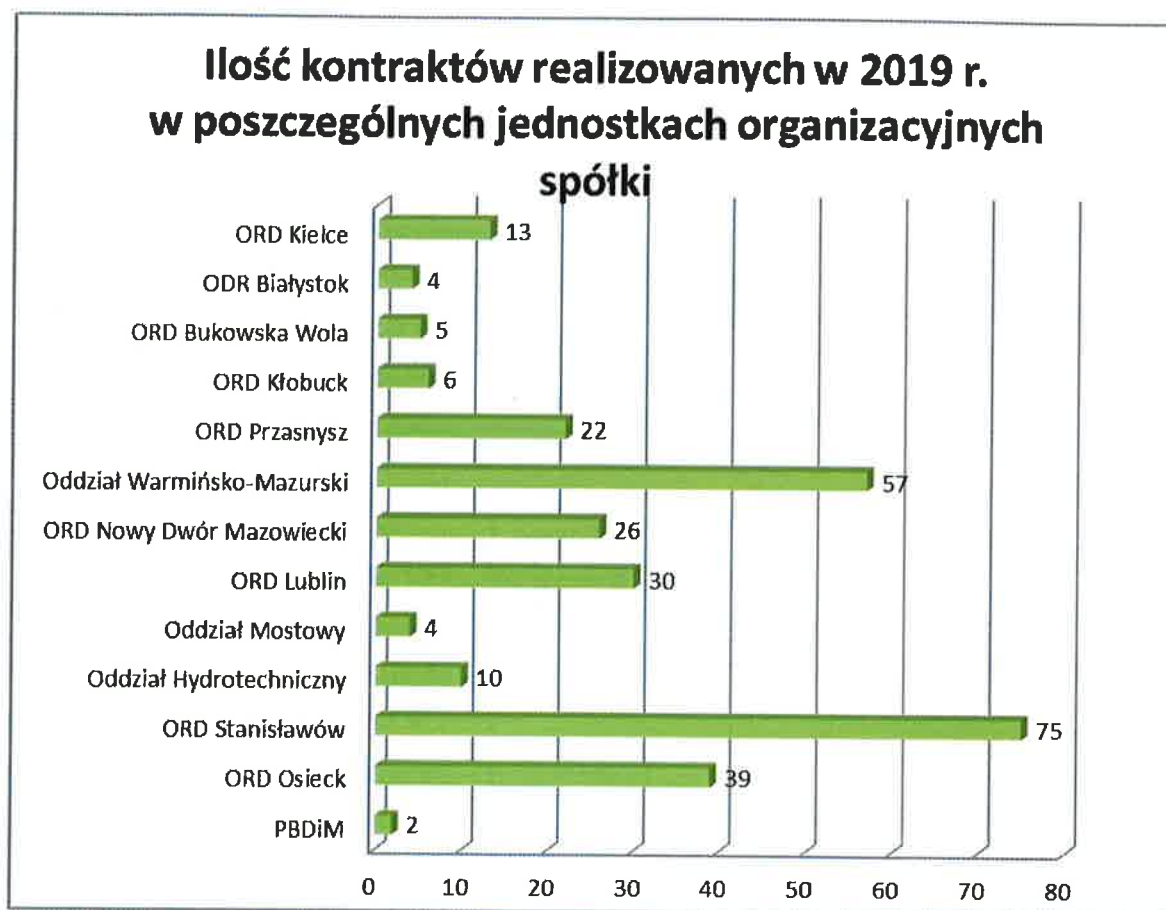
Wykres 1. Ilości wyprodukowanej mma w latach 2008-2019

W 2019 roku nastąpił spadek produkcji mma o 30 % w porównaniu do roku poprzedniego, co było spowodowane mniejszym zapotrzebowaniem na mieszanki podczas realizacji wygranych kontraktów.

1.5.5. Budowa dróg

W 2019 roku Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. wykonywało roboty infrastrukturalne na 293 kontraktach dla 165 Zamawiających.

Na poniższym wykresie 2 realizowane kontrakty dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad O/Warszawa oraz PKP PKL S.A. ze względu na brak przydziału do konkretnej jednostki organizacyjnej spółki zostały oznaczone jako PBDiM.

Wykres 1. Ilość realizowanych kontraktów

W 2019 roku nastąpił spadek ilości realizowanych kontraktów o 11 % w porównaniu do roku poprzedniego.

2. System Zarządzania Środowiskowego

System zarządzania środowiskowego jako element Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. w zakresie produkcji betonów, mieszanek mineralno-asfaltowych i prowadzenia robót związanych z budową dróg kołowych funkcjonuje we wszystkich komórkach organizacyjnych firmy tj.:

w Oddziałach Robót Drogowych:

- 1) Stanisławów przy ul. Polnej 57 (Oddział + Centralne Laboratorium Drogowe),
- 2) Nowy Dwór Mazowiecki przy ul. Przemysłowej 1,
- 3) Osieck przy ul. Kolejowej 1,
- 4) Przasnysz w msc. Osówek Szlachecki,
- 5) Bukowska Wola 90, gm. Miechów,
- 6) Białystok przy ul. Marczukowskiej 2B lok. 103,
- 7) Kłobucku w msc. Częstochowa przy ul. Jagiellońskiej 117/119

oraz Kierownictwach Grupy Robót:

- 1) Lublin przy ul. Mełgiewskiej 38 B,
- 2) Korsze w msc. Podlechy 19b,
- 3) Chmielów przy ul. Strefowej 20,
- 4) Nidzica w msc. Rozdroże 5b
- 5) Tomaszów Mazowiecki przy ul. Suchej,
- 6) Kielce w msc. Sitkówka – Nowiny przy ul. Składowej 2.

Na działalność PBDiM Sp. z o. o. wpływ mają czynniki kontekstu środowiskowego wewnętrznego jak i zewnętrznego, m.in.:

- uwarunkowania środowiskowe – umiejscowienie WMB oraz budów,
- nastawienie społeczeństwa do wykonywanych prac,
- uwarunkowania prawne - lokalne oraz krajowe,
- dostępność surowców naturalnych do produkcji mma,
- stosowana technologia produkcji mma,
- współpraca z podwykonawcami, dostawcami usług i materiałów, klientami.

System zarządzania środowiskowego obejmuje wszystkie zdefiniowane w przedsiębiorstwie procesy, które mają lub mogą mieć wpływ na środowisko. Do podstawowych elementów zarządzania środowiskowego zalicza się:

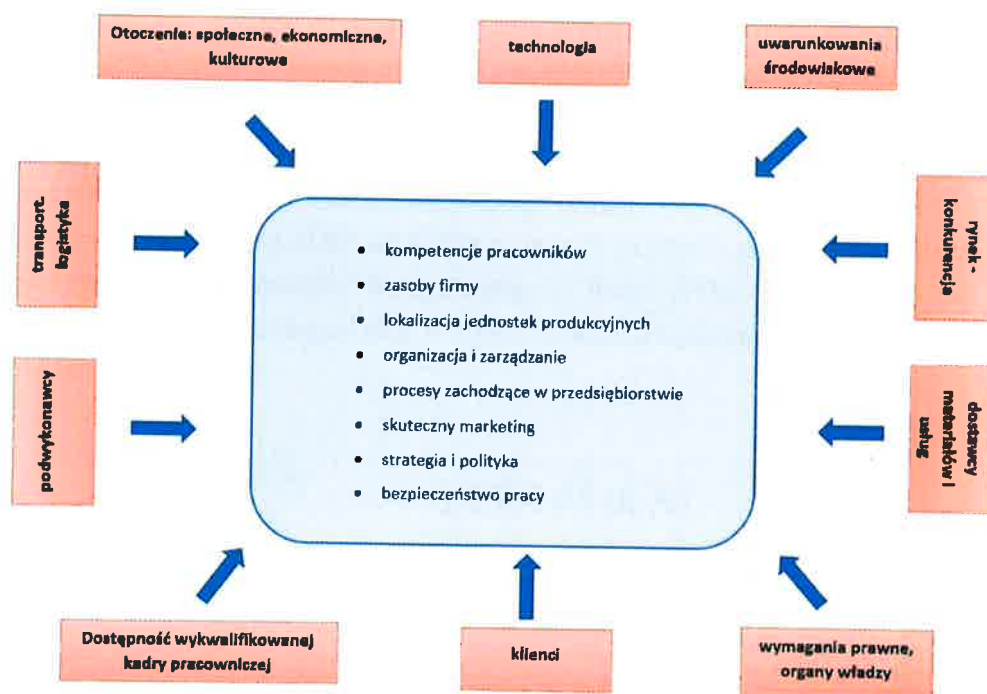
- identyfikację i przestrzeganie wszystkich wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska w odniesieniu do działalności firmy,
- wykonywanie okresowej oceny spełniania wymagań prawnych,
- prowadzenie robót drogowych oraz procesów produkcyjnych z uwzględnieniem troski o stan środowiska,
- prowadzenie szkoleń wewnętrznych mających za zadanie uświadamianie znaczenia troski o stan środowiska,
- ustalanie celów i zadań dążących do poprawy ochrony środowiska,

- planowanie i prowadzenie auditów wewnętrznych, przeglądy zarządzania,
- zobowiązania wszystkich stron zainteresowanych do spełnienia zobowiązań dotyczących zgodności i innych,
- szacowanie ryzyk i szans dla aspektów środowiskowych.

Wszystkie wymienione wymagania zostały zapisane w Księdze Zintegrowanego Systemu Zarządzania, procedurach i instrukcjach. Najwyższe kierownictwo odpowiada za skuteczne działanie systemu.

W celu rozpowszechniania świadomości troski o stan środowiska w całej firmie, powołany został Zespół środowiskowy – grupa osób, której podstawowym zadaniem jest nadzór nad realizacją wymagań systemu zarządzania środowiskiem.

KONTEKST PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWY DRÓG I MOSTÓW SP. Z O. O.

2.1. Certyfikaty

W Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. obowiązuje zintegrowany system zarządzania obejmujący wymagania:

- PN-EN ISO 9001:2015 - Systemy zarządzania jakością,
- PN-EN ISO 14001:2015 - Systemy zarządzania środowiskowego,
- PN-N 18001:2004 - System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,

- PN-EN ISO/IEC 27001:2017 - Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji,

- Rozporządzenia EMAS - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1505 z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniającego załączniki I, II i III do rozporządzenia nr 1221/2009 oraz decyzji Komisji (UE) 2017/2285 z dnia 06.12.2017 r., Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19.12.2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS),

- Zakładowej Kontroli Produkcji mieszanki mineralno-asfaltowe,
- PN-EN ISO/IEC 17025:2005 - Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących.

2.2. *Aspekty środowiskowe*

Wpływ Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. na stan środowiska, czyli aspekty środowiskowe są na bieżąco identyfikowane, oceniane i weryfikowane przez Zespół Środowiskowy. Proces identyfikacji aspektów środowiskowych realizowany jest na podstawie analizy prowadzonej działalności, stosowanych surowców i materiałów. Przy identyfikacji aspektów poza aspektami bezpośrednimi, na które ma wpływ Przedsiębiorstwo uwzględnia się także aspekty pośrednie związane z pracą dostawców, podwykonawców i dzierżawców. Spośród wszystkich zidentyfikowanych aspektów w drodze oceny wybiera się te znaczące, których wpływy powinny zostać minimalizowane. Przy ocenie brane są pod uwagę kryteria takie jak: dotkliwość wpływu, skala oddziaływania, uciążliwość dla otoczenia, zgodność z prawem, możliwości techniczne i finansowe usprawnień oraz prawdopodobieństwo lub częstotliwość wystąpienia.

W Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów nie występuje bioróżnorodność.

Przy identyfikowaniu aspektów środowiskowych ze względu na prowadzoną działalność Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. wyróżniono:

- wykonywanie robót budowlanych.
- prowadzenie procesów produkcyjnych.
- pozyskiwanie kruszyw na własne potrzeby z posiadanych złóż naturalnych.
- przetwarzanie odpadów pochodzących z budowy i remontów dróg oraz przetwarzanie odpadów poprzez wypełnienie terenów niekorzystnie przekształconych.

Wymieniona powyżej działalność związana z wydobyciem kruszyw naturalnych i z przetwarzaniem odpadów jest działalnością marginalną spółki, która nie jest objęta system zarządzania środowiskowego. Ma ona jednak wpływ na środowisko i z tego względu dokonano identyfikacji aspektów środowiskowych związanych z tą działalnością i dokonano ich oceny oraz przeprowadzono ocenę zgodności z zakresu ochrony środowiska.

Wszystkie aspekty środowiskowe działalności PBDiM Sp. z o.o. zostały zgrupowane i są to:

1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza, co wpływa na intensyfikację efektu cieplarnianego, zakwaszenie środowiska, powstawanie smogu, powstawanie ozonu w troposferze („dziura ozonowa”), ograniczenie widzialności, powstawanie chorób dróg oddechowych u ludzi i zwierząt, niszczenie roślinności i materiałów.
2. Wytwarzanie odpadów, co przyczynia się do obciążania środowiska odpadami.
3. Zrzut ścieków, który wpływa na zanieczyszczanie gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.
4. Zanieczyszczanie gleby, przyczyniając się w ten sposób do jej zanieczyszczenia.
5. Emisja hałasu i drgań, czego konsekwencją jest dyskomfort dla siedlisk ludzkich i zwierząt.

6. Korzystanie z zasobów naturalnych, co przyczynia się do ich wyczerpywania np. ropa naftowa, kopalnie kruszywa (piasek, żwir itp.).
7. Aspekty pośrednie związane z pracą podwykonawców, dostawców, dzierżawców i najemców.

Pełna lista zidentyfikowanych aspektów środowiskowych dostępna jest dla osób zainteresowanych w dziale ochrony pracy, środowiska i infrastruktury Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.

2.3. Cele i zadania środowiskowe

Do realizacji celów środowiskowych w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. służą określone w czasie zadania środowiskowe.

Podczas ustanawiania i przeglądu celów w PBDiM Sp. z o.o. uwzględnia się wymagania prawne i inne, znaczące aspekty środowiskowe, zagadnienia technologiczne, możliwości finansowe i operacyjne, interes Spółki oraz punkt widzenia zainteresowanych stron.

Szczegółowo sposób postępowania opisuje procedura „Cele, zadania i programy zarządzania”. Poniższa tabela przedstawia zaplanowane cele i zadania na lata 2018 – 2020.

Tabela 1. Cele i zadania na lata 2018-2020

Lp.	Cel	Zadania	Odpowiedzialny	Program
1	2	3	4	5
1.	Zmniejszenie zużycia energii	Zmiana sposobu ogrzewania budynku biurowego w Lublinie i Bukowskiej Woli	Dyrektor oddziału/kierownik WMB	1/2018
	Zwiększenie ochrony wód i dostosowanie się do wymogów prawnych	Wykonanie oczyszczalni ścieków w WMB Bukowska Wola	Kierownik WMB/ Kierownik Działu Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury	
		Wykonanie kanalizacji deszczowej na terenie bazy KGN Nidzica	Kierownik WMB	
Zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków o 5% w stosunku do roku 2017.	Opomiarowanie zużycia wody z podziałem na cele bytowo-socjalne oraz inne	Kierownik WMB		
2.	Zmniejszenie ryzyka wypadków przy pracy i utraty zdrowia	Prowadzenie szkoleń podnoszących świadomość o zagrożeniach na stanowisku pracy.	Dział Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury	2/2018
		Zwiększenie kontroli prowadzonych na budowach	Dział Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury/ Dział Techniczny/ Dział Spraw Pracowniczych	
	Zwiększenie bezpieczeństwa wykonywanej pracy	Omawianie podczas szkoleń wewnętrznych, zagrożeń występujących podczas pracy	Dział Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury	
Remont instalacji energetycznej w KGN Nidzica		Kierownik WMB		

3.	Usprawnienie działania organizacji	Zakup nowych urządzeń oraz środków transportu	Zarząd/Kierownik KST	3/2018
		Prowadzenie otwartego procesu ofertowania podwykonawców i dostawców.	Dyrektor	
		Wdrożenie nowego programu do nadzorowania ważenia we wszystkich WMB	Dyrektor/kierownik WMB	
		Zwiększenie możliwości magazynowania materiałów do produkcji na WMB	Dyrektor oddziału/ kierownik WMB	
		Prace remontowe w budynkach KST	Dyrektor/kierownik KST	
		Zwiększenie możliwości przechowywania dokumentów dla pracowników umysłowych w biurach	Dyrektor/ Dział Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury	
		Standaryzacja elementów WMB- wydzielenie „strefy produkcyjnej”	Kierownicy WMB	
		Aktualizacja wewnętrznych procedur i instrukcji	Dział ds. systemów zarządzania	
4.	Zwiększenie bezpieczeństwa ochrony informacji i danych osobowych	Wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń, środków organizacyjnych oraz aktualizacja dokumentacji i procedur przetwarzania danych osobowych	Zarząd/dział ds. systemów zarządzania/Dział spraw pracowniczych	4/2018
		Podnoszenie świadomości dot. bezpieczeństwa informacji podczas przeprowadzania kontroli funkcyjnych	Dział Ochrony Pracy, Środowiska i Infrastruktury/ Dział Techniczny/ Dział Spraw Pracowniczych	
5.	Stosowanie dostaw w systemie „Just in time”	Wprowadzenie jednolitego systemu zakupu materiałów wsadowych do produkcji mma, oraz paliw i surowców energetycznych.	Dyrektor/ dział zaopatrzenia	5/2018
6.	Rozwój nowych wyrobów i usług	Budownictwo wodne	Zarząd Dyrektor/ KST	6/2018
		Rozwój inżynierii odpadowej		
		Produkcja kruszyw do mma z własnych kopalni kruszyw naturalnych		
		Utworzenie nowej komórki organizacyjnej- Kierownictwo Inżynierii Ruchu		
		Rozwój prac badawczych w laboratorium, rozszerzenie akredytacji laboratorium, zakup nowego sprzętu laboratoryjnego	Dyrektor/ kierownik CLD	
7.	Zwiększenie efektywności produkcji	Zmiana paliwa zasilającego WMB Rozdroże	Kierownik WMB	7/2018
		Zwiększenie powierzchni magazynowych materiałów do produkcji	Kierownik WMB	

8.	Podniesienie jakości oferowanych usług i produktów	Pozyskanie wykwalifikowanej kadry kierowniczej	Dyrektor/Dział spraw pracowniczych	8/2018
		Zwiększenie zdolności magazynowych na wytwórniach	Dyrektor Oddziału/Kierownik WMB	
		Zero niezgodności w dostawach materiałów wsadowych do produkcji MMA	Dział zaopatrzenia/ Kierownik WMB	
9.	Rozszerzenie zasięgu działalności firmy	Utworzenie dwóch nowych oddziałów - Kielce oraz Białystok	Zarząd	9/2018

Podsumowanie z realizacji celów i zadań za bieżący rok dokonywane jest w protokole z przeglądu systemu zarządzania. Z uwagi na fakt, że cele i zadania rozłożono na lata 2018 – 2020 w większości jednostek organizacyjnych realizacja celów planowana jest w roku 2020.

Na chwilę obecną wykonano m.in. projekt zmiany instalacji ogrzewania w Lublinie, wybudowano kanalizację deszczową w Rozdrożu, wykonano przebudowę placów składowych na wytwórniach w Lublinie, Bukowskiej Woli, Korszach, w niektórych lokalizacjach wykonano opomiarowanie zużycie wody z podziałem na cele bytowo-socjalne oraz inne, zwiększono ilość kontroli na budowach o 30%, wdrożono nowy program do nadzorowania ważenia na wszystkich WMB.

Ponadto odstąpiono od wykonania oczyszczalni ścieków w terenie wytwórni mas bitumicznych w Bukowskiej Woli ze względu na dobry stan zbiornika bezodpływowego.

3. Oddziaływanie przedsiębiorstwa na środowisko naturalne

3.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. posiada decyzje administracyjne pozwalające na emitowanie zanieczyszczeń z:

- Produkcji mas bitumicznych,
- Produkcji mas betonowych (betonów),
- Spawania.

Pozwolenia wydane są dla każdej lokalizacji wytwórni mas bitumicznych oraz jednostki transportowej i naprawczej pojazdów zlokalizowanej przy siedzibie firmy w Mińsku Mazowieckim ul. Kolejowa 28.

3.1.1. Emisja z produkcji mma

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. nie zostało objęte obowiązkiem wykonywania ciągłych lub okresowych pomiarów wielkości emisji do powietrza na instalacje oraz prowadzone procesy w Stanisławowie, Osiecku, Lublinie, Korszach, Nidzicy, Tomaszowie Mazowieckim, Chmielowie, Przasnyszu, Bukowskiej Woli i Mińsku Mazowieckim. Z troski o stan środowiska spółka monitoruje procesy technologiczne poprzez prowadzenie ścisłej ewidencji ilości wytworzonej mieszanki mineralno-asfaltowej, oraz zleca okresowo prowadzenie pomiarów emisji zanieczyszczeń.

W Nowym Dworze Mazowieckim zgodnie z nałożonym obowiązkiem przeprowadzane są pomiary wielkości emisji z częstotliwością raz do roku.

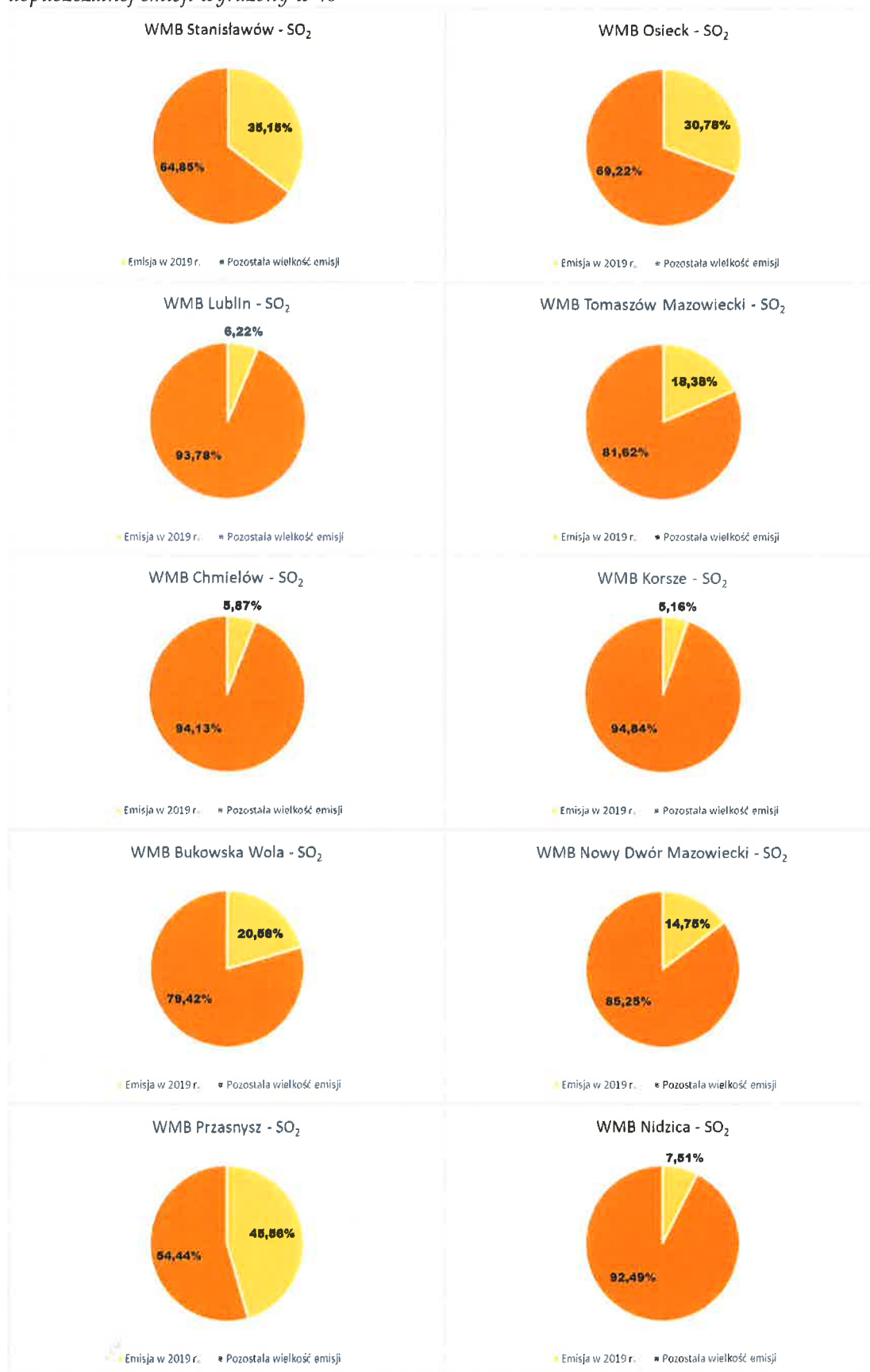
Wielkość emisji monitorowana jest na bieżąco z wykorzystaniem wskaźników znajdujących się w „Operatach ochrony powietrza” na podstawie ilości wyprodukowanych wyrobów (mieszanka mineralno-asfaltowa, beton), ilości zużytych surowców (olej napędowy, olej opałowy, pył węgla, gaz ziemny, benzyna) oraz ilości zużytych materiałów (elektrody).

W 2019 r. Spółka wyemitowała łącznie 108,57 Mg zanieczyszczeń, w tym:

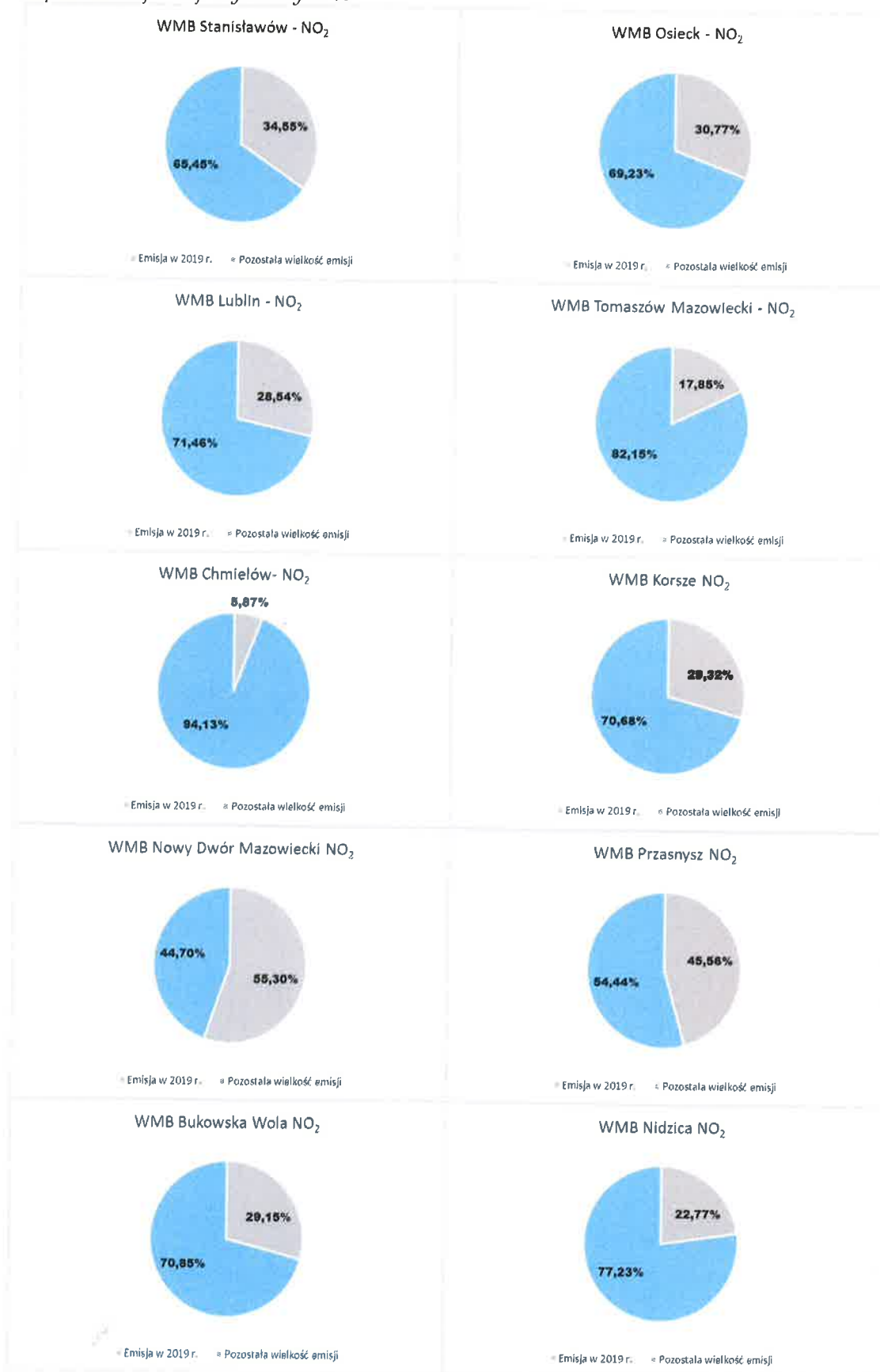
- 27,89 Mg SO₂,
- 20,57 Mg NO₂,
- 54,07 Mg CO,
- 5,64 Mg pyłów,
- 0,14 Mg fenolu,
- 0,19 Mg naftalenu
- 0,08 Mg benzo/a/pirenu.

Procentowy udział emisji poszczególnych zanieczyszczeń w stosunku do emisji dopuszczalnej z podziałem na lokalizacje został przedstawiony na poniższych wykresach:

Wykres 3. Udział emisji dwutlenku siarki do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

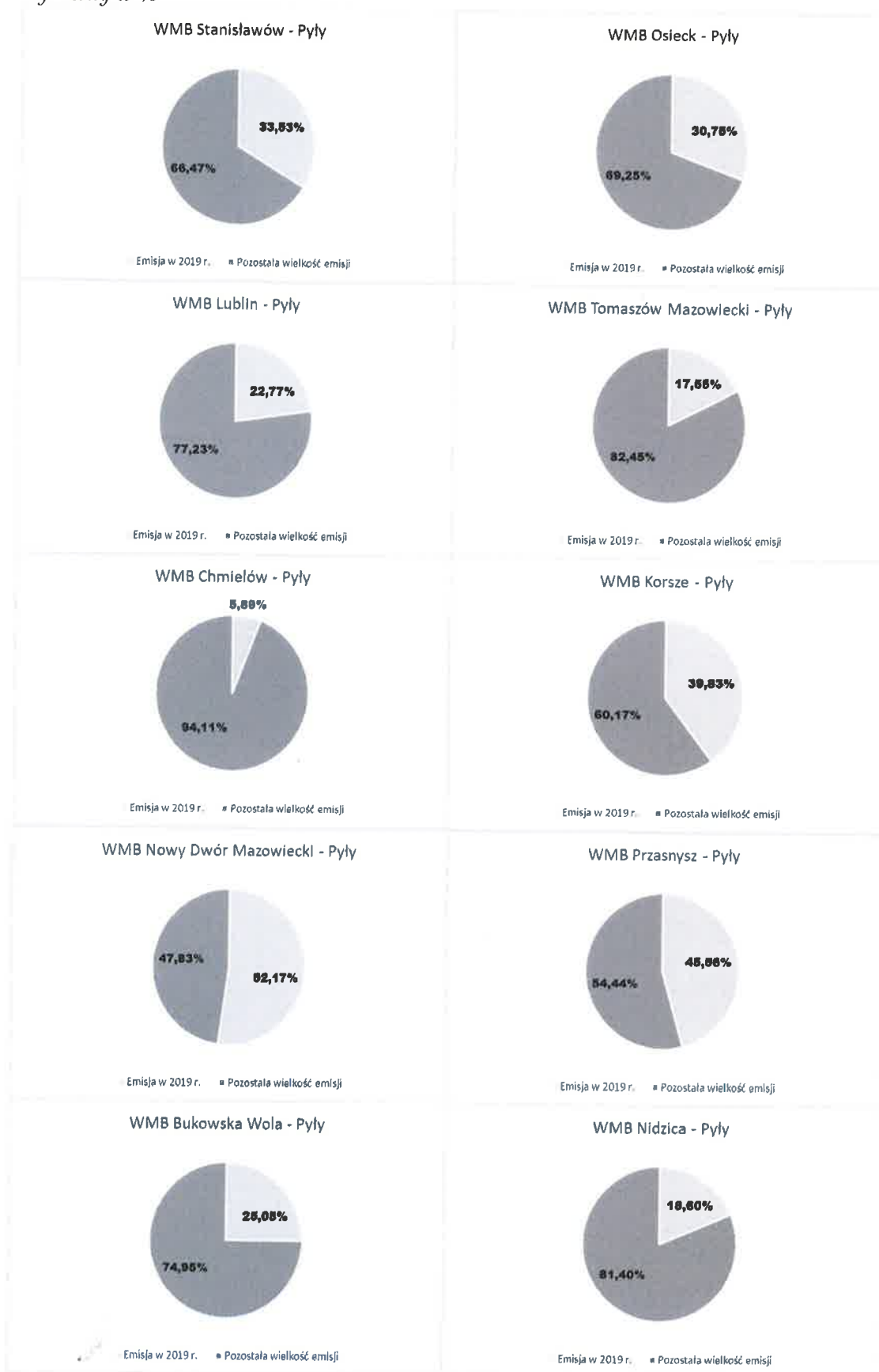
Wykres 4. Udział emisji dwutlenku azotu do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

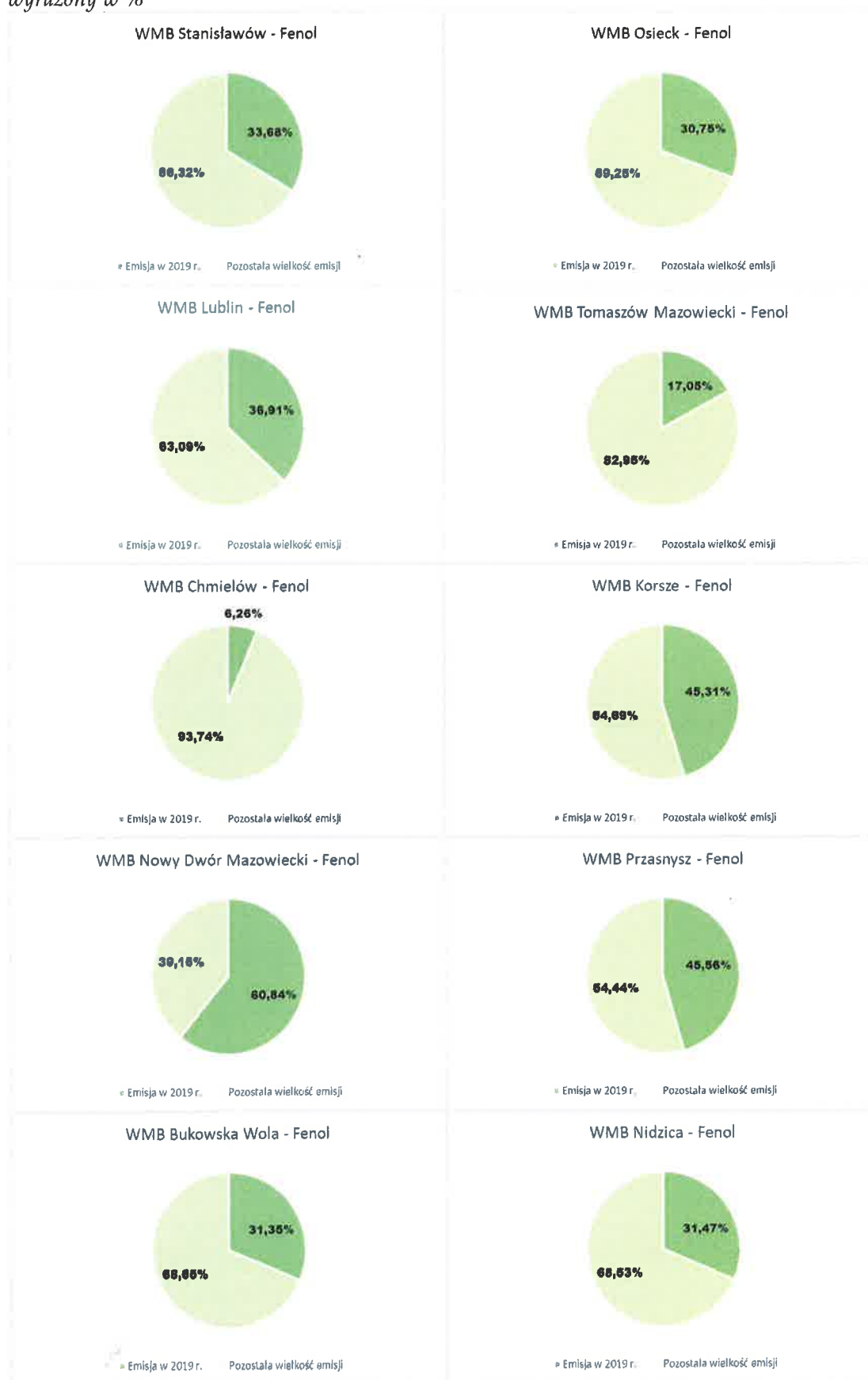
Wykres 5. Udział emisji tlenku węgla do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

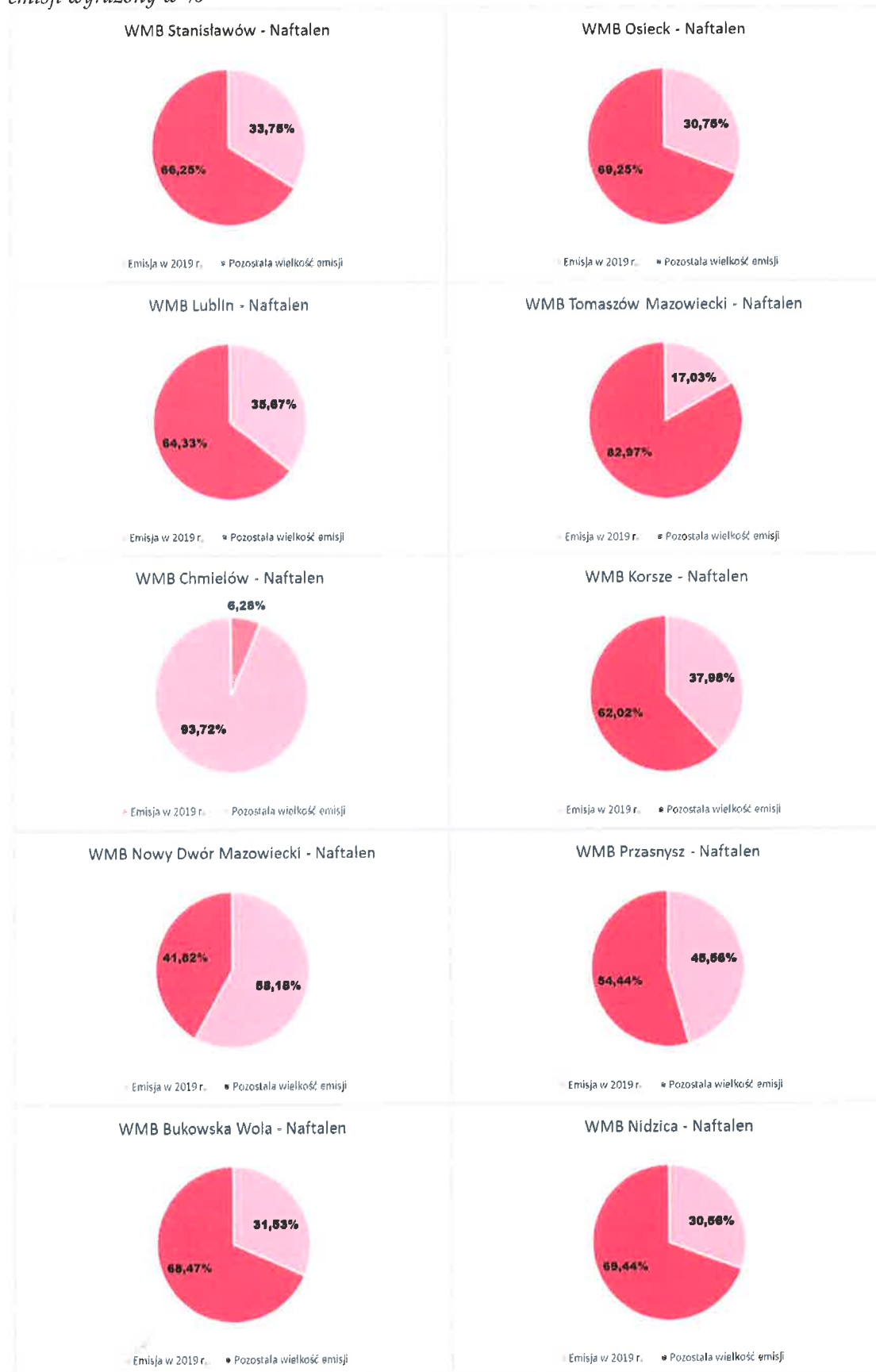
Wykres 6. Udział emisji pyłów do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

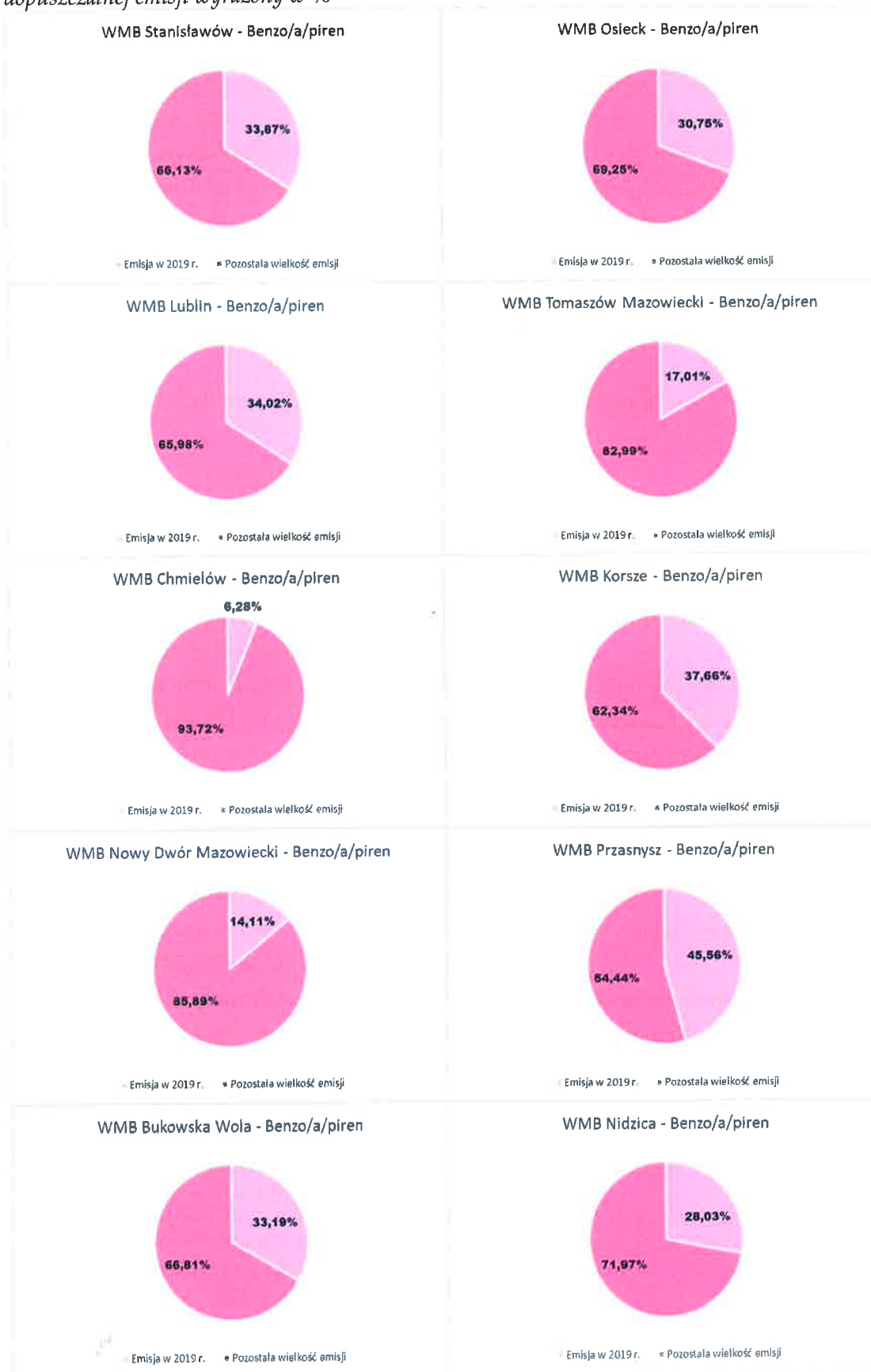
Wykres 7. Udział emisji fenolu do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

Wykres 8. Udział emisji naftalenu do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

Wykres 9. Udział emisji benzo/a/pirenu do powietrza z procesu produkcji w stosunku do dopuszczalnej emisji wyrażony w %

3.1.2. Emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw w procesie budowlanym

W ramach podstawowej działalności Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. Mińsk Mazowiecki wykonuje zadania obejmujące budowę, modernizację i remont dróg (w tym dróg tymczasowych i objazdów), ulic, mostów i lotnisk. Źródłem emisji do powietrza w tym zakresie jest praca maszyn, sprzętu i samochodów pracujących na budowach zlokalizowanych na terenie całego kraju. Wielkość emisji z tego procesu monitorowana jest na bieżąco z wykorzystaniem ilości spalanych paliw. W 2019 r. nastąpił spadek zużycia paliwa o 23 % w stosunku do roku poprzedniego (zużyto 1 650 772 litrów paliwa), co spowodowane jest mniejszą koniecznością eksploatacji maszyn budowlanych i środków transportowych wykorzystywanych na terenach realizowanych inwestycji.

3.2. Wykorzystanie surowców naturalnych

Bilans materiałowy produkcji mieszanki mineralno – asfaltowej

W roku 2018 wyprodukowano 681 387,72 Mg mieszanki mineralno – asfaltowej zużyto:

- 646 284,71 Mg kruszyw, grysów ,piasków, pospółki**,
- 22 470,71 Mg mączki wapiennej, środków adhezyjnych, stabilizatorów**,
- 10 532,48 Mg destruktu asfaltowego, granulatu**,
- 668 384 l oleju opałowego (na 77 663,26 Mg mieszanki mineralno – asfaltowej) ***,
- 3 981,73 Mg pyłu węgla (na 298 682,29 Mg mieszanki mineralno - asfaltowej)***,
- 2 192 733,0 m³ gazu ziemnego (na 305 042,17 Mg mieszanki mineralno - asfaltowej)***,
- 33 269,38 Mg asfaltu**.

W roku 2019 wyprodukowano 477 488,77 Mg mieszanki mineralno – asfaltowej zużyto:

- 445 131,75 Mg kruszyw, grysów ,piasków, pospółki**,
- 14 678,97 Mg mączki wapiennej, środków adhezyjnych, stabilizatorów**,
- 8 737,10 Mg destruktu asfaltowego, granulatu**,
- 426 697 l oleju opałowego (na 42 760, 69 Mg mieszanki mineralno – asfaltowej) ***,
- 3 347,73 Mg pyłu węgla (na 245 266,38 Mg mieszanki mineralno - asfaltowej)***,
- 1 510 273 m³ gazu ziemnego (na 189 461,70 Mg mieszanki mineralno - asfaltowej)***,
- 22 577,66 Mg asfaltu**.

* Dane uzyskane z działu księgowości (wydruki z kont kosztów).

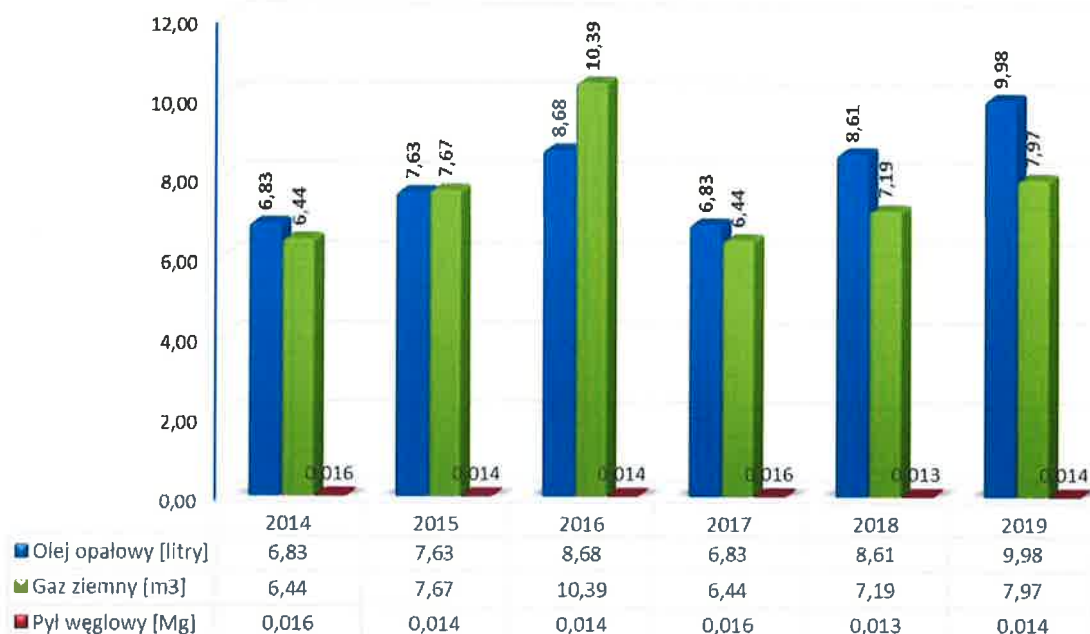
** Dane uzyskane z „wykazu zużytych surowców”.

*** Olej opałowy – Stanisławów, Osieck, Tomaszów Mazowiecki, Chmielów, Korsze, Przasnysz, Bukowska Wola.

Pył węgla brunatnego – Stanisławów, Osieck, Tomaszów Mazowiecki, Chmielów, Bukowska Wola.

Gaz ziemny – Lublin, Korsze, Nowy Dwór Mazowiecki, Nidzica.

Zużycie oleju opałowego, gazu ziemnego oraz pyłu węglowego na 1 Mg wyprodukowanej mieszanki mineralno-asfaltowej

Wykres 10. Wskaźniki zużycia paliwa do produkcji MMA

Komentarz

Wykres przedstawia zestawienie ilości zużytych paliw różnego rodzaju w przeliczeniu na jednostkę masy produktu. Największą produkcję mieszanki mineralno – asfaltowej wynoszącą 245 266,38 Mg uzyskano przy opalaniu wytwórni pyłem węglowym (zużycie na jednostkę produkcji - 14 kg). Mniejszą o 23% produkcję wynoszącą 189 461,70 Mg zrealizowano na gazie ziemnym (zużycie na jednostkę produkcji – 7,97 m³). Z uwagi na fakt, że olej opałowy wykorzystywany jest jako podstawowe źródło zasilania wytwórni wyłącznie w Przasnyszu, produkcja z użyciem tego paliwa jest najmniejsza i sięga niespełna 9 % całości produkcji.

Tabela 2. Miejsce wystąpienia zużycia energii elektrycznej w latach 2015 - 2019 r.

Jednostka organizacyjna Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.	Zużycie w roku 2019 [MWh]	Zużycie w roku 2018 [MWh]	Zużycie w roku 2017 [MWh]	Zużycie w roku 2016 [MWh]	Zużycie w roku 2015 [MWh]
Kierownictwo Grupy Robót w Korszach	341,645	379,523	336,06	229,124	252,92
Oddział Robót Drogowych w Nowym Dworze Mazowieckim	408,524	484,876	469,481	398,17	341,10
Oddział Robót Drogowych w Osiecku	515,403	599,651	519,760	415,691	458,529 – sprzedaż 12,799=445,73
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	653,152- sprzedaż 17,539=635,613	729,397- sprzedaż 21,759=707,638	654,311- sprzedaż 23,624=630,687	682,502- sprzedaż 23,293=659,209	681,84- sprzedaż 21,86=659,98

Kierownictwo Grupy Robót w Lublinie	352,675	287,355	372,487	297,154	188,59
Oddział Robót Drogowych w Przasnyszu	358,802	380,153	401,738	263,459	112,91
Biuro PBDiM Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim + Kierownictwo Sprzętowo Transportowe	125,863	117,6	116,543	103,534	101,65
Kierownictwo Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim	249,509	154,333	196,35	100,604	141,04
Kierownictwo Grupy Robót w Chmielowie	310,98	242,13	205,934	176,944	137,55
Oddział Robót Drogowych w Bukowskiej Woli	186,552	218,48	109,631	57,18	45,48*
Kierownictwo Grupy Robót w Nidzicy	343,398- sprzedaż 18,723=324,67	396,105	336,985	325,832	236,88
RAZEM	3810,24	3997,84	3719,28	3026,91	2663,83

* Dane z niepełnego okresu.

Komentarz

W roku 2019 zużycie energii w większości oddziałów kształtowało się na niższym poziomie niż w roku 2018. Największy wzrost zużycia energii elektrycznej o 60% odnotowano w Tomaszowie Mazowieckim, co wynika z faktu zwiększenia produkcji w porównaniu do roku ubiegłego. W Stanisławowie, Lublinie i Bukowskiej Woli ilość zużytej energii elektrycznej jest wprost proporcjonalna do ilości wyprodukowanej mieszanki mineralno-asfaltowej (przy wzroście produkcji ilość zużytej energii wzrosła, natomiast przy zmniejszeniu zmalała). Natomiast w wytwórni zlokalizowanej w Chmielowie nastąpił nieznaczny wzrost 28% zużycia energii przy wzroście produkcji o 395% co wynika z zachowania ciągłości produkcji.

Dane użyte w tabeli pochodzą z „Wykazu zużytych surowców” przekazywanych przez każdą jednostkę wyszczególnioną w opisie i swym zakresem obejmują także energię zużyta przez laboratoria drogowe.

Tabela 3. Zużycie energii elektrycznej w kWh na 1kg wyprodukowanej mieszanki mineralno-asfaltowej oraz w przeliczeniu na jednego pracownika KST i Biura w Mińsku Mazowieckim.

W kWh na 1kg produkcji	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	6,99	6,01	6,37	6,99	6,10	6,25
Oddział Robót Drogowych w Osiecku	10,5	9,44	7,81	4,58	0,43	5,59
Kierownictwo Grupy Robót w Lublinie	10,56	13,03	11,37	8,71	6,41	10,37
Kierownictwo Grupy Robót w Korszach	8,09	9,27	8,50	8,07	6,35	9,07
Oddział Robót Drogowych w Nowym Dworze Mazowieckim	6,66	5,61	4,71	3,79	0,35	5,37

Oddział Robót Drogowych w Przasnyszu	-	-	9,22	6,63	6,05	10,94
Biuro PBDiM Sp. z o.o. w Mińsku Maz. + Kierownictwo Sprzętowo Transportowe [w MWh]*	1,77	2,01	1,59	1,88	1,81	1,94
Kierownictwo Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim	13,77	12,19	5,66	9,43	11,93	14,67
Kierownictwo Grupy Robót w Chmielowie	21,95	17,29	62,53	50,40	95,46	24,76
Oddział Robót Drogowych w Bukowskiej Woli	-	14,15	14,73	7,96	5,52	5,92
Kierownictwo Grupy Robót w Nidzicy	-	4,12	11,69	8,07	6,30	7,72

* Do obliczeń w biurze PBDiM Sp. z o.o. oraz KST przyjęto średnioroczne zatrudnienie na poziomie 65 pracowników.

Komentarz:

W roku 2019 wskaźniki zużycia energii elektrycznej na 1kg wyprodukowanej mieszanki mineralno – asfaltowej są na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym, z wyjątkiem ORD w Osiecku oraz ORD w Nowym Dworze Mazowieckim, gdzie nastąpił znaczny wzrost wskaźnika. Spowodowane jest to spadkiem produkcji i brakiem zachowania ciągłości pracy maszyny.

Natomiast w KGR w Chmielowie nastąpił spadek wskaźnika o 74 %, który był spowodowany zachowaniem ciągłości produkcji.

3.3. Emisja hałasu

Źródłami emisji hałasu w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. są przede wszystkim wykorzystywane przy budowie i remontach dróg środki transportu (samochody ciężarowe) i maszyny, wykorzystywane przy produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej – wytwórnice mas bitumicznych (otaczarki) oraz mas betonowych (mobilne wytwórnice mas na zimno). Hałas emitowany jest także w trakcie napraw pojazdów i maszyn, spawania prowadzonego w Kierownictwie Sprzętowo – Transportowym przy ul. Kolejowej 28 w Mińsku Mazowieckim. Przepisy prawne zobowiązują przedsiębiorstwa, aby nie przekraczały maksymalnych poziomów hałasu w terenie zabudowanym 60 dB dla pory dziennej i 50 dB dla pory nocnej w obrębie zajmowanego terenu. Prowadzone na terenie KST przy ul. Kolejowej 28 w Mińsku Mazowieckim oraz na terenie baz produkcyjnych w Stanisławowie i Osiecku pomiary nie wykazały przekroczeń w emisji hałasu. Także na terenie bazy w Korszach oraz w Nowym Dworze Mazowieckim przeprowadzone analizy obliczeniowe emisji hałasu nie wykazały, iż działalność zakładu pogorszyła klimat akustyczny.

Zabezpieczenie przed nadmierną emisją hałasu prowadzone jest poprzez regularnie powiększane tereny zielone na bazach produkcyjnych, skracanie czasu emisji – racjonalne planowanie wykonywanych działań oraz nadzorowanie stanu technicznego pojazdów i maszyn tak, aby podczas wykonywanych remontów i budowy dróg były jak najmniej uciążliwe dla mieszkańców.

3.4. *Gospodarka odpadami*

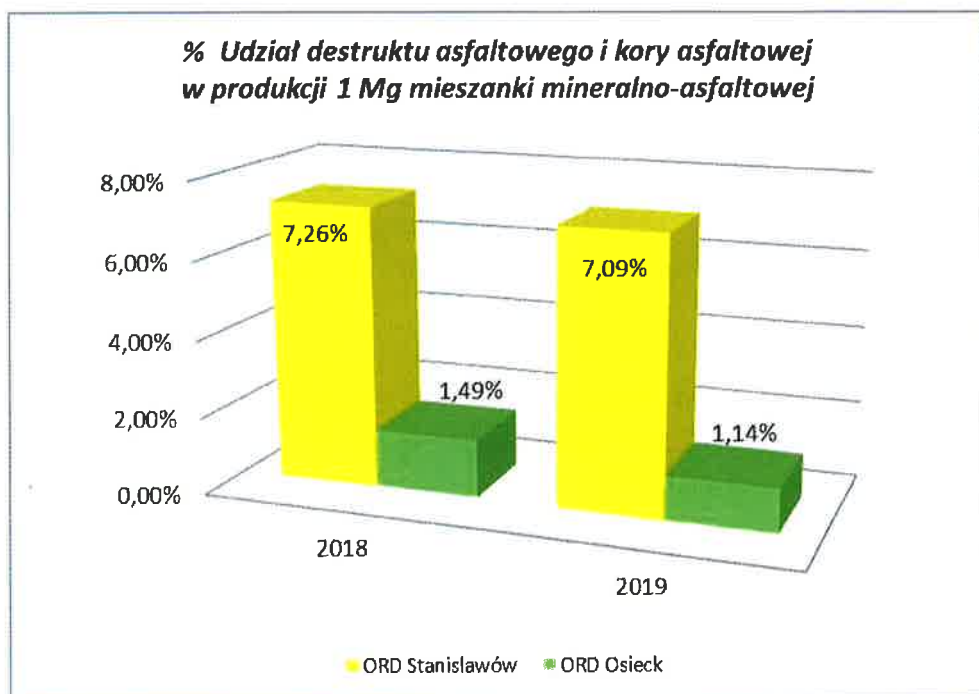
Gospodarka odpadami w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. w 2019 r. prowadzona była w oparciu o wydane decyzje administracyjne. Źródłem powstawania w PBDiM Sp. z o.o. odpadów jest przede wszystkim: realizacja kontraktów drogowych, produkcja mas bitumicznych, konserwacja i naprawa pojazdów oraz bieżąca praca zakładu (prace administracyjno – biurowe).

W 2019 r. wytworzonych zostało łącznie 26 588 ton odpadów. Ponad 99,9 % wytwarzanych odpadów (26 578 ton) to odpady inne niż niebezpieczne. Z tego najwięcej odpadów wytworzonych zostało sklasyfikowanych jest do grupy 17 - odpady pochodzące z remontów i budowy obiektów drogowych.

Odpady niebezpieczne stanowią jedynie 0,1 % wszystkich wytwarzanych w spółce odpadów (10 ton). W grupie odpadów niebezpiecznych największy udział mają zużyte oleje oraz tkaniny do wycierania.

Wdrażane systematycznie procedury selektywnego zbierania wytwarzanych odpadów, pozwoliły uzyskać efekt zmniejszenia ilości odpadów niesegregowanych (komunalnych) na rzecz odpadów poddawanych odzyskowi np. makulatura, złom, przetworzone oleje.

Odpady z remontów, budowy obiektów drogowych (destrukcja asfaltowa i betonowa) poddawane są w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. odzyskowi poprzez kruszenie, a następnie wykorzystywane przy budowie i remontach dróg. W ramach prowadzonej gospodarki odpadami Spółka prowadzi odzysk odpadu o kodzie 17 03 02 poprzez przetworzenie go w procesie R5, a następnie użycie jako składnika do produkcji materiałów budowlanych.

Wykres 11. Udział destruktu asfaltowego w produkcji MMA.

Komentarz:

Zestawienie wyliczono na podstawie rozchodu destruktu i kory asfaltowej (dane uzyskane z kont kosztów) w stosunku do produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej.

Powyższy wynik określa udział % destruktu asfaltowego w produkcji 1 Mg mieszanki mineralno – asfaltowej. Wg polskiego prawa maksymalny udział destruktu asfaltowego w produkcji masy mineralno asfaltowej może wynosić 15-20% (w zależności od warstwy i akceptacji ze strony zamawiającego). W roku 2019 udział procentowy zużycia destruktu asfaltowego w ORD Stanisławów i w ORD Osieck kształtował się na poziomie nieznacznie niższym niż w roku 2018, co spowodowane było spadkiem produkcji MMA oraz mniejszą ilością robót, w których Zamawiający pozwalał wykorzystać destruktu asfaltowy.

Ponadto Spółka prowadzi odzysk odpadów z grupy 10 – odpady z procesów termicznych. Odzysk prowadzony jest poprzez wypełnienie wyrobisk poeksploatacyjnych popiołami oraz poprzez wykorzystanie popiołów do budowy nasypów.

Tabela 4. % udział odzysku odpadów z grupy 10 do zdolności przerobowej.

Obszar, w którym realizowany jest odzysk odpadów	Ilość odpadów poddanych procesowi odzysku [Mg]	Możliwości przerobowe [Mg]	Wskaźnik
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	6 152,30	350 000	~ 1,76 %
Wypełnienie wyrobisk poeksploatacyjnych	0	100 000	~ 0 %

Komentarz:

Zestawienie wykonano na podstawie zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów wysyłanych do Marszałka Województwa Mazowieckiego. W 2019 r. nie realizowano wypełnienia wyrobisk poeksploatacyjnych z uwagi na toczące się postępowanie o uzyskanie pozwolenia na kontynuowanie działalności w tym zakresie.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. zaopatrywane jest w wodę zarówno z własnych ujęć wody podziemnej (Stanisławów, Osieck, Przasnysz, Mińsk Mazowiecki) jak i z sieci wodociągów miejskich (w pozostałych jednostkach organizacyjnych). Wyjątek stanowi Nowy Dwór Mazowiecki, gdzie dostawcą wody jest dzierżawca terenu.

Ścieki socjalne gromadzone są w szczelnych bezodpływowych zbiornikach, a następnie wywożone wyłącznie przez uprawnione firmy. Wyjątkiem jest ORD Osieck, ORD Przasnysz i KGR Korsze, ponieważ posiadają ekologiczne oczyszczalnie ścieków. Ścieki z budynków przy ul. Kolejowej 28 w Mińsku Mazowieckim odprowadzane są do kanalizacyjnej miejskiej. W roku 2019 PWiK Sp. z o. o. nie przeprowadziło kontroli jakości odprowadzanych ścieków do kanalizacji miejskiej.

Wody opadowe w Kierownictwie Sprzętowo-Transportowym w Mińsku Mazowieckim, ORD Stanisławów i ORD Osieck odprowadzane są do rowów melioracyjnych, w KGR Korsze do ziemi, zaś w KGR Lublin do kanalizacji deszczowej. W każdym przypadku wody opadowe zostają podczyszczane w separatorach substancji ropopochodnych, których stan jest okresowo sprawdzany zgodnie ze stosownymi instrukcjami. W Nowym Dworze Mazowieckim wody opadowe odbiera sieć dzierżawcy.

Pobór wód podziemnych i odprowadzanie ścieków socjalnych do ziemi prowadzone jest na podstawie posiadanych decyzji pozwalających na prowadzenie tego typu działań.

Od 2019 roku nadzór nad prowadzoną gospodarką wodno-ściekową przejęły Wody Polskie. W ramach swojej działalności Wody Polskie prowadzą kwartalną kontrolę ilości pobieranej wody i ilości odprowadzanych ścieków. Za korzystanie z wód naliczne są opłaty stałe i zmiennne. Pierwsze naliczone są na podstawie wielkości określonych w pozwoleniach wodnoprawnych, a drugie na podstawie rzeczywistych ilości pobranej wody i odprowadzonych ścieków. Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. w ramach posiadanych pozwoleń wodnoprawnych odprowadza wody opadowe do ziemi, w związku z tym nie ma obowiązku wnoszenia opłat z tego tytułu. Spółka wnosi natomiast opłaty za pobór wód podziemnych i odprowadzanie ścieków do ziemi.

Tabela 5. Zużycie wody w latach 2015 – 2019

Jednostka PBDiM Sp. z o.o.	Zużycie w roku 2019 [m ³]	Zużycie w roku 2018 [m ³]	Zużycie w roku 2017 [m ³]	Zużycie w roku 2016 [m ³]	Zużycie w roku 2015 [m ³]
Oddział Robót Drogowych w Osiecku	307	313	308	227	140
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	959	834	842	665	863

Kierownictwo Grupy Robót w Lublinie	843	1264	1309	986	921
Siedziba PBDiM Sp. z o.o., ul. Kolejowa 28 w Mińsku Mazowieckim + Kierownictwo Sprzętowo Transportowe	3415,01	1632,29	1347,76	1601,9	995
Kierownictwo Grupy Robót w Korszach	393	725	617	769	597
Oddział Robót Drogowych w Nowym Dworze Mazowieckim	978	1772	1056	894	948
Oddział Robót Drogowych w Przasnyszu	220	408,2	191,89	477	148,7
Kierownictwo Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim	61	69	62	109	173
Kierownictwo Grupy Robót w Chmielowie	174	59	92,4	124,2	99
Oddział Robót Drogowych w Bukowskiej Woli	141	144	72	142	49
Kierownictwo Grupy Robót w Nidzicy	393	640	495	408,8	-
Razem:	7 884,01	7 860,49	6 393,05	6 403,90	4 933,70

Komentarz:

W roku 2019 całkowite zużycie wody w Spółce kształtowało się na podobnym poziomie co w 2018 r. Znaczny wzrost zużycia wody nastąpił w Mińsku Mazowieckim oraz w Chmielowie z uwagi na większe zatrudnienie, natomiast znaczny spadek zużycia odnotowano w Lublinie, Korszach, Nowym Dworze Mazowieckim, Przasnyszu i Nidzicy.

Tabela 6. Zużycie wody [m³] w przeliczeniu na jednego pracownika biurowego zatrudnionego w jednostce organizacyjnej.

Jednostka PBDiM Sp. z o.o.	2018	2019
Oddział Robót Drogowych w Osiecku	11,6	11,8
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	17,0	21,3
Kierownictwo Grupy Robót w Lublinie	24,3	16,5
Siedziba PBDiM Sp. z o.o. ul. Kolejowa 28 w Mińsku Mazowieckim + Kierownictwo Sprzętowo Transportowe	12,4	25,9
Kierownictwo Grupy Robót w Korszach	13,2	7,9
Oddział Robót Drogowych w Nowym Dworze Mazowieckim	73,8	44,5
Oddział Robót Drogowych w Przasnyszu	11,0	5,6
Kierownictwo Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim	5,8	5,5
Kierownictwo Grupy Robót w Chmielowie	7,4	21,8
Oddział Robót Drogowych w Bukowskiej Woli	48,0	47,0
Kierownictwo Grupy Robót w Nidzicy	21,3	13,1

Komentarz:

W roku 2019 największe wskaźniki zużycia wody w przeliczeniu na 1 zatrudnionego pracownika (według stanu na dzień 31.12.2019 r.) wynoszące ponad 40 odnotowano w Oddziale Robót Drogowych w Bukowskiej Woli oraz w Nowym Dworze Mazowieckim, natomiast najniższe wynoszące mniej niż 6 w Kierownictwie Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim oraz Oddziale Robót Drogowych w Przasnyszu.

3.6. Gleba i bioróżnorodność biologiczna

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. posiada zgłoszone właściwym organom stacje paliw, które wykorzystywane są wyłącznie do użytku własnego. Posiada również zbiorniki oleju opałowego wykorzystywanego do zasilania otaczarek oraz naziemne zbiorniki oleju napędowego.

Wszelkie prace naprawcze i konserwacyjne pojazdów, maszyn a także magazynowanie preparatów i substancji niebezpiecznych prowadzone jest w sposób możliwie maksymalny pozwalający ochronić glebę i ekosystemy wodne przed zanieczyszczeniem. W magazynach substancji niebezpiecznych i odpadów stasowane są tace i wanny ochronne. Drogi i parkingi wykonano ze szczelnej nawierzchni bitumicznej a odprowadzane z nich wody opadowe podczyszczane są w separatorach. Wdrożono procedury i środki zapobiegawcze w razie stwierdzenia wycieku substancji niebezpiecznej.

Tabela 7. Wskaźnik udziału terenu zielonego w stosunku do powierzchni na której prowadzona jest działalność gospodarcza.

Jednostka PBDiM Sp. z o.o.	Wskaźnik terenów zielonych
Oddział Robót Drogowych w Osiecku	0,21
Oddział Robót Drogowych w Stanisławowie	0,20
Kierownictwo Grupy Robót w Lublinie	0,14
Siedziba PBDiM Sp. z o.o. – ul. Kolejowa 28 w Mińsku Mazowieckim + Kierownictwo Sprzętowo Transportowe	0,11
Kierownictwo Grupy Robót w Korszach	0,15
Oddział Robót Drogowych w Nowym Dworze Mazowieckim	0
Oddział Robót Drogowych w Przasnyszu	0,27
Kierownictwo Grupy Robót w Tomaszowie Mazowieckim	0,38
Kierownictwo Grupy Robót w Chmielowie	0,33
Oddział Robót Drogowych w Bukowskiej Woli	0,31
Kierownictwo Grupy Robót w Nidzicy	0,20

Komentarz:

Wskaźnik terenów zielonych w odniesieniu do miejsca prowadzonej działalności średnio wynosi 0,21. Najmniejszy wynoszący 0 odnotowano w jednostce produkcyjnej w Nowym Dworze Mazowieckim. Jest to teren dzierżawiony w strefie przemysłowej, gdzie nie ma w ogóle terenu zielonego.

4. Zgodność z wymaganiami prawnymi

Procesy produkcyjne oraz prowadzone działania przez Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. wykonywane są z uwzględnieniem wszystkich obowiązujących wymagań prawnych ochrony środowiska. Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. prowadzi swoją działalność zgodnie z obowiązującymi w Polsce i Wspólnocie Europejskiej przepisami prawa. Weryfikacja została przeprowadzona w odniesieniu do podstawowej działalności spółki tj. produkcji betonów, mieszanek mineralno-asfaltowych i prowadzenia robót związanych z budową dróg. Ustalona została procedura okresowej oceny spełniania wymagań prawnych oraz określono kryteria operacyjne działalności PBDiM Sp. z o.o. **Zgodnie z przeprowadzoną oceną zgodności z zakresu ochrony środowiska za 2019 rok z dnia 10.09.2020 r. w Spółce nie stwierdzono niezgodności.** W przeprowadzonej ocenie zgodności z zakresu ochrony środowiska przeanalizowano zagadnienia dotyczące emisji do powietrza z procesów produkcyjnych, poboru wód podziemnych, zużycia energii elektrycznej, gospodarki odpadami oraz zgodności prowadzonej działalności z prawem miejscowym oraz innymi wymaganiami.

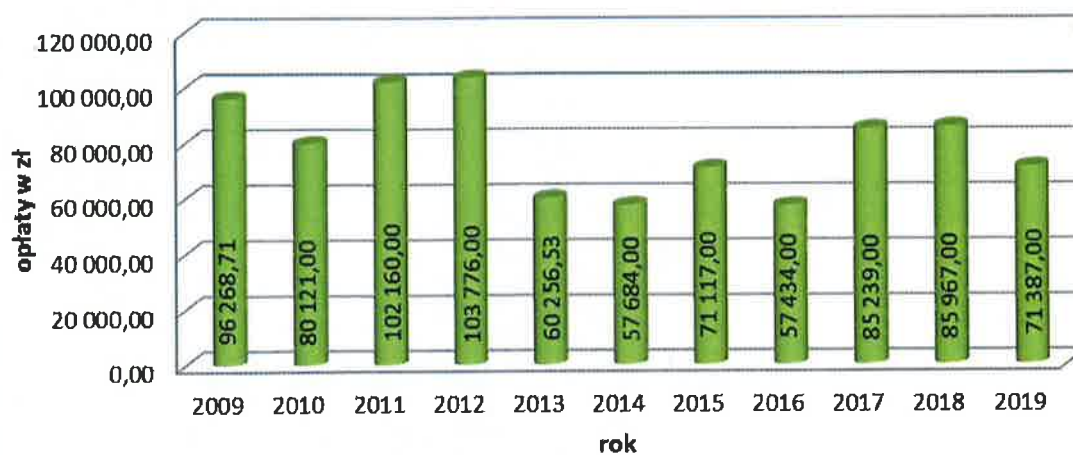
Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. posiada decyzje administracyjne wydane na podstawie wymagań związanych między innymi z ustawą – prawo ochrony środowiska pozwalające na:

- Emisję zanieczyszczeń do powietrza,
- Pobór wód podziemnych oraz odprowadzanie ścieków do ziemi,
- Wytwarzanie odpadów,
- Przetwarzanie odpadów,
- Rozpoznawanie, poszukiwanie złóż oraz na wydobywanie kruszyw naturalnych.

Odbiór odpadów i ścieków wykonywany jest wyłącznie przez firmy posiadające stosowne uprawnienia, transport prowadzony jest zgodnie z wymaganiami ADR, magazynowanie substancji niebezpiecznych i opadów prowadzone jest w sposób zapewniający bezpieczeństwo ekosystemów wodnych i gruntowych. Materiały kamienne takie jak kruszywa, piaski, itd. zakupywane są wyłącznie od dostawców spełniających wymagania prawa geologicznego i górniczego. Podwykonawcy usług i dzierżawcy zobowiązani są do spełniania przyjętych w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. zasad ochrony środowiska.

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. systematycznie wnosi opłaty z tytułu korzystania ze środowiska. W 2019 roku wniesiono łącznie 69 504 zł tytułem opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Roczne opłaty wnoszone z tytułu korzystania ze środowiska

Wykres 12. Wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska wnoszonych przez spółkę za lata 2009-2019

Komentarz

W roku 2019 wysokość ponoszonych opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska zmniejszyła się o około 17% co spowodowane jest zmniejszeniem ilości produkowanej mieszanki mineralno-asfaltowej.